

Psihologija obrazovanja

Uvodna razmatranja

Tamara Jovanović

Obrazovanje - pitanja za razmatranje

- Globalno ili lokalno
- Opšte ili pojedinačno
- Tradicija ili moderno doba
- Kratkoročni ili dugoročni ciljevi (vrednosti)
- Jednakost ili konkurencija
- Obim znanja ili sposobnost usvajanja
- Duhovno ili materijalno

Šta je psihologija obrazovanja

- Obrazovanje – *najvažnije raspoloživo sredstvo za podsticanje dubljeg i skladnijeg ljudskog razvitka a time i za smanjenje gladi, siromaštva, potlačenosti, neznanja, ugnjetavanja i rata (UNESCO)*
- Psihologija obrazovanja – grana psihologije koja se bavi psihološkim aspektima vaspitanja i obrazovanja
 - PO dece
 - PO mladih
 - PO odraslih
 - PO osoba treće dobi
- PO se deli i na:
 - psihologiju nastave i psihologiju van-nastavnih aktivnosti (neformalno obrazovanje)
 - psihologiju učenja i psihologiju podučavanja

Primena istraživanja na nastavu

- Svakodnevno nastavnik donosi odluke za koje nisu pripremljeni
- Nastavnik ima više od 500 interakcija sa učenicima kao pojedincima dnevno!
- Većina tih interakcija zahteva nekakvu odluku od strane nastavnika
- Kako koristiti istraživanja (teoriju) pri svakodnevnom odlučivanju u nastavi?
- Nastavnici treba da budu (Gejdž i Berliner, 1989):
 - kritični – uslovi u kojima se radi nasuprot uslovima iz istraživanja
 - praktični – koliko se nešto dobro uklapa u rad
 - kreativni – originalno korišćenje rezultata istraživanja

Istorija psihologije obrazovanja

- Vunt, 1879, Lajpcig – primena istraživanja na obrazovanje
- Ebbinghaus, 1880-ih – istraživanja pamćenja, parcijalna i globalna metoda učenja
- Duga prošlost - kratka istorija
- Nastojanja da se obrazovanje unapredi sežu daleko u prošlost
- Prve škole u drevnoj Kini, Indiji, Egiptu...
- Grčki filozofi i danas nalaze primenu u obrazovanju – npr. Sokratov metod podučavanja
- Kvintilijan – radosna nastava (individualni pristup, dobro poznavanje svakog učenika, pohvala i angažovanje)
- Srednji vek – mračno doba, mehaničko zapamćivanje, svirepost nastavnika

Istorija psihologije obrazovanja

- Humanizam i renesansa – razumevanje gradiva, individualne osobine dece, aktivnost u nastavi
 - Feltre – škola “kuća radosti”
 - Rabele - *formirana glava vredi više nego puna*
 - Ponavljanje jučerašnje lekcije, učenje o biljkama na polju, kartanje i aritmetika
- XVII i XVIII vek
 - Komenski – razredi, nastavni predmeti, škola uči ono što je potrebno u životu
 - Lok – *džentlmenu nipošto nije potrebno da sve nauči, dovoljno je ako mu pokažemo kako da se dalje obrazuje sam*
 - Ruso – interes dece, samostalnost, aktivnost, opažanje
 - Pestaloci – ogledni princip, razvoj dečjeg mišljenja, tri stepena poznavanja maternjeg jezika (glasovi, rečnik, gramatika)
 - Herbart – nastava produbljuje različita interesovanja, na početku časa objasniti šta će se raditi i zašto, nastava ni previše laka ni previše teška, pažnja učenika (namerna i nenamerna), eksperimentalna škola, obrazovanje učenika, raznovrsne metode podučavanja

Istorija psihologije obrazovanja

- XVIII i XIX vek
 - Frobel – sistem predškolskog vaspitanja, malo dete već ima sklonosti koje treba razvijati, kroz igru se uči govor i razvijaju čula
 - Spenser – redosled javljanja sposobnosti, prilagođavanje gradiva razvoju, osposobljavanje za samoobrazovanje
 - Ušinski – razvoj dečjih sposobnosti, motivacija za učenje, aktivno i pasivno učenje, nastavnik iskorišćava prirodnu aktivnost učenika, sistematizacija iskustva
 - Tolstoj – prva alternativna škola, sloboda nastavnih oblika, individualni pristup
 - Hol – prva laboratorija u Americi 1881., istraživanje deteta i mišljenja
 - Katel – ispitivanje opsega pažnje, percepcija slova i reči
 - Torndajk – merenje individualnih razlika, inteligencija, protivnik obrazovanja jednakog za sve, obrazovanje prilagođeno dečjim sposobnostima, udžbenik *Edukacijska psihologija*

Istorija psihologije obrazovanja

- Vigotski - razvoj pojmova, uticaj na psihološko funkcionisanje, značaj nastave i učenja
- Bine i Simon – skala identifikovanja mentalno ometene dece radi upućivanja u specijalne škole
- Mojman – proučavanje praktičnih školskih pitanja
- Klaparede – lekar, napisao prvi metodološki priručnik za istraživanja u obrazovanju, institut za istraživanje obrazovanja
Žan Žak Ruso
- Devej – prva privatna laboratorijska škola, dete u središtu svega, primena znanja, *vaspitanje je laboratorija u kojoj se konkretizuju i proveravaju različita shvatanja*

Hvala na pažnji!